

Tejelő tehenek takarmányozásának vizsgálata egy gazdaságban

Kardos Réka

Mezőgazdasági mérnöki alapképzési szak, levelező munkarend

Élettani és Takarmányozástani Intézet, Takarmánybiztonsági Tanszék

Belső témavezető: Dr. Balogh Krisztián Milán, egyetemi tanár, Élettani és Takarmányozástani Intézet, Takarmánybiztonsági Tanszék

Szakedolgozatomban a Gödöllői Tangazdaság Zrt. Tejtermelő Üzemében található nagy- és közepestejű tehenek takarmányozását vizsgáltam. Az üzem Hatvan határában, Nagygomboson található. Az itt élő holstein-fríz állomány létszáma megközelíti az 1700-as egyedszámot.

Dolgozatom anyag és módszer fejezetében bemutattam a tejtermelő telep tartástechnológiáját és infrastruktúráját, valamint az alkalmazott takarmány előállítási és takarmányozási módszereit. Részleteztem az általam vizsgált két csoport termelési sajátosságait, illetve a hőstresszt és annak tejtermelésre gyakorolt hatását.

A vizsgált két csoport TMR-jének legnagyobb hányadát a saját termesztésű, viaszérés fázisában betakarított silókukorica szilázs és a szintén saját termesztésű lucernaszilázs adja. Takarmányadagjuk harmadik fő komponense a külső forrásból származó nedves roppantott kukorica. Ezen kívül a csoportok termelési szintjének megfelelően eltérő mennyiségben abraktakarmányok darája is megtalálható benne. Vizsgálatomat a nagytejű csoporttal kezdtem, majd őket követte a közepestejű csoport. Dolgozatom keretében a fent említett két csoport takarmányozását értékeltem, melynek első lépése volt az állatok napi takarmányigényének meghatározása a szükségleti táblázatok segítségével, majd a napi takarmányadagjuk egyes paramétereit ehhez viszonyítottam.

Mindkét csoportnál megállapítható volt, hogy a jelenleg etetett teljes takarmánykeverék szárazanyag tartalma több, mint a szükségleti táblázatban megengedett maximum érték. Ennek eredményeképpen a tehenek nem tudják elfogyasztani a napi takarmány mennyiséget, tehát a takarmány pazarlás anyagi veszteséget jelent. A másik probléma, hogy ebben a vizsgált nyári időszakban hosszú ideig az állatok előtt volt a takarmány, amely így hamar megromlik, bepenészedik, ezért várhatóan mikotoxinnal terhelt

lesz. Ennek eredményeképpen a tehenek étvágya és termelése romlik, súlyosabb esetben megbetegedések kialakulásához vezethet.

Az említett problémák elkerülése céljából a telepen a változatlan TMR-ből kevesebbet etettek, viszont emiatt a tehenek a számított értékekhez képest a laktációs nettó energia és táplálóanyag mennyiségéből kevesebbet vettek fel.

Szakdolgozatomban az anyagi károk csökkentése és a termelés színvonalának fenntartása, illetve növelése céljából a két csoport számára egy-egy módosított TMR adagra tettem javaslatot.

A nagy- és középestejűek esetében az általam javasolt takarmányadag összeállítása során a jelenlegi receptúra alkotóin nem, kizárólag ezek alkalmazott mennyiségén változtattam, ügyelve, hogy a tehenek táplálóanyag- és energia szükséglete kielégített legyen.

A nagytejű csoport TMR-jében a silókukorica szilázs, a nedves roppantott kukorica, valamint az árpa mennyiségét csökkentettem, míg az extrahált szójadara és az extrahált repcedara mennyiségét növeltem. A középestejű csoport TMR-jében pedig a premix kivételével minden takarmánykomponens alkalmazott mennyiségét mérsékeltem.

A javasolt változtatások eredményeképpen a javított takarmányadagok összesen sorában szereplő értékek – a nagytejű csoport nyersrost koncentrációja kivételével (viszont a korábbihoz képest ez a paraméter is javulást mutatott) – belesznek a szükségleti táblázatban szereplő tartományba.

A fentiekben felsoroltak alapján megállapítható, hogy a dolgozatomban javasolt takarmányadagok jobban támogatják a tehenek táplálóanyag- és energiaszükségletét, illetve termelését. Az alkalmazott takarmány alapanyagok csökkentett mennyisége miatt mérséklődik a pazarlásból származó veszteség és anyagi kár.

Az általam vizsgált nyári időszakban jelentkező hőstressz mindkét csoport termelésére kedvezőtlen hatást gyakorolt. A takarmányadaggal biztosítani tervezett értéktől a tehenek termelése jelentősen elmarad. A kapott értékek alapján a nagytejű csoport reagált érzékenyebben erre a környezeti stresszre.

Véleményem szerint a szakdolgozatomban javasolt módosított takarmányadagok etetésével az állatok táplálóanyag- és energiaigényének pontosabb kielégítése révén hasonló mértékű hőstressz mellett mérsékeltebb termelés-csökkenés mutatkozna.